

Cíle projektu

- Zjištění stavu vegetace se zaměřením na vybrané druhy; analýza a současný stav biotopů agrárních valů na Krušných horách
- Přeshraniční konzultace návrhu řešení problémů spojených se zachováním druhové rozmanitosti agrárních valů a péče o zachování ohrožených druhů rostlin
- Založení a údržba kultur vybraných druhů rostlin v botanických zahradách univerzit v Ústí nad Labem a Drážďanech
- Realizace opatření ke zlepšení stavu populací vybraných druhů (např. odstraňováním náletových dřevin a konkurenčních druhů)
- Informování veřejnosti formou exkurzí, informačních a vzdělávacích akcí, brožur

Kontakt

Lead Partner

TU Dresden Institut botaniky, ekologie a ochrany přírody
Dr. Frank Müller
tel.: +49 351 463 33012
e-mail: frank.mueller@tu-dresden.de

Webové stránky projektu

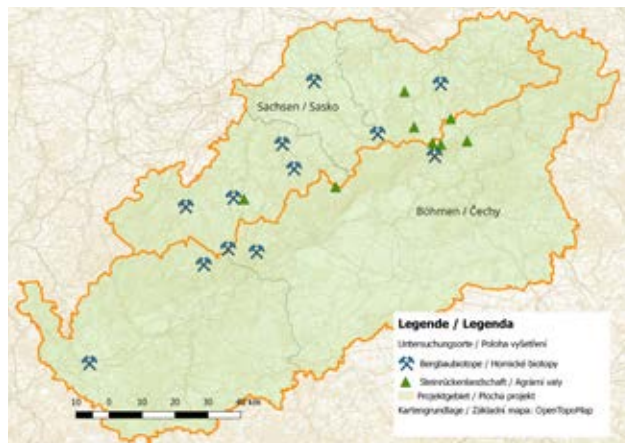
www.tu-dresden.de/mn/biologie/botanik/botanik/forschung/okologie-und-naturschutz/ekol

Projektový partner

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Doc. Karel Kubát
tel.: +420 475 283 695
e-mail: karel.kubat@ujep.cz

Webové stránky projektu

<http://biology.ujep.cz>
<http://sci.ujep.cz/>

Europäische Union. Europäischer
Fonds für regionale Entwicklung.
Evropská unie. Evropský fond pro
regionální rozvoj.

Číslo projektu: 100315445

Ochrana a zachování vybraných biotopů, vzniklých [historickou] hornickou činností a zemědělským využíváním Krušných hor

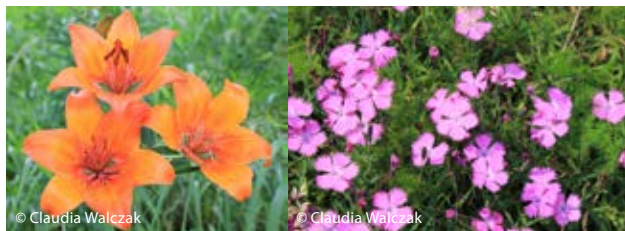
Výchozí situace

V pohraničním regionu Krušných hor vznikly v průběhu 800 let v důsledku těžby a zemědělské činnosti významné krajinné prvky, které obsahují jedinečné rostlinné a živočišné druhy.

V průběhu staletí sbírali rolníci na svých pozemcích kamení, které shromažďovali na hranicích pozemků. Vznikly tak agrární valy, které sloužily zároveň k ohraničení pozemků. V průběhu doby zarůstaly dřevinami, které byly těženy. Na osluněných a suchých plochách se objevily jedinečné rostlinné druhy, jako např. jabloň lesní (*Malus sylvestris*), lilie cibulkonosná (*Lilium bulbiferum*), hvozdík lesní (*Dianthus sylvaticus*) a celá řada lišejníků. Mezi nimi je řada druhů, které jsou na tzv. červeném seznamu ohrožených druhů rostlin. Také pro hmyz a plazy, jako např. zmije, jsou agrární valy vhodným životním prostředím.

Lilie cibulkonosná (*Lilium bulbiferum*) a hvozdík lesní (*Dianthus sylvaticus*) patří mezi ohrožené druhy vyskytující se na agrárních valech.

Vedle zemědělství měla na krajinu Krušných hor vliv i hornická činnost. Těžbou a zpracováním kovů vznikla nová, jedinečná stanoviště s půdami s vysokým obsahem kovů.

Lilie cibulkonosná (Lilium bulbiferum) a hvozdík lesní (Dianthus sylvaticus) patří mezi ohrožené druhy vyskytující se na agrárních valech

K těmto důlním biotopům patří například haldy hlušin, na kterých se postupně vyvinula specifická flóra. Ta patří dle Směrnice Evropské rady o ochraně přírodních stanovišť v rámci celé Evropy k obzvláště chráněným biotopům. Některé mechy a lišejníky na těchto stanovištích s vysokým obsahem kovů, jako paprůtka *Pohlia tundrae*, jsou právě v Krušných horách ojedinělé. Například v Německu se nevyskytují vůbec.

Hruštička menší (*Pyrola minor*) a stopy těžkých kovů jsou pro důlní biotypy příznačné

Pro zachování některých druhů rostlin je nutné udržovat otevřené, prosvětlené porosty.

Obsah projektu

Pracovníci katedry botaniky na Technické univerzitě v Drážďanech ve spolupráci s vědeckými pracovníky Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem využijí svých

Hruštička menší (Pyrola minor) a stopy těžkých kovů jsou pro důlní biotypy příznačné

zkušeností k ochraně a obnově biotopů agrárních valů a vypracují koncept jejich obnovy a udržení.

Česko-německý projekt spolupráce (2018–2020), který je podpořen Evropským fondem pro regionální spolupráci, podstatně přispěje k zachování biologické rozmanitosti v pohraničním regionu Krušných hor.

Bude zdokumentováno současné rozšíření agrárních valů a jejich porosty, bude sledována populace vybraných druhů rostlin, které patří k nejohroženějším a bude vytvořena přeshraniční databáze získaných údajů, která v tuto chvíli zcela chybí.

Výsledkem projektu bude i vytvoření plánovacích nástrojů pro odborné instituce, které konkrétně podpoří naplnění nadnárodních cílových opatření v oblasti ochrany přírody a krajiny. Konkrétně budou výsledky projektu použity v lokálních plánech rozvoje pro jejich efektivní a koordinované využití.

Část studie týkající se biotopů vzniklých hornickou činností bude sloužit také jako další podklad pro žádost o zařazení do seznamu světového kulturního dědictví UNESCO jako „Hornické památky Montanregionu Krušné hory-Erzgebirge“.

O výsledcích projektu bude informována i veřejnost. Kromě organizovaných exkurzí budou na téma důlních biotopů a agrárních valů vydány jako výsledek projektu dvě brožury v českém a německém jazyce. Tyto publikace přispějí i ke zlepšení povědomí o jedinečnosti krajiny Krušných hor. Povedou k posílení povědomí obyvatelstva o nutnosti ochrany životního prostředí, jakožto předpokladu pro zachování udržitelného prostředí pro ohrožené organismy i člověka.

V rámci projektu je cenná spolupráce Botanické zahrady v Drážďanech a Naučného botanického parku v Ústí nad Labem. V obou botanických zahradách se nacházejí zajímavé expozice, které jsou cílem řady návštěvníků.